

پاسخ نامه ادبیات، علوم اجتماعی و روان شناسی — دفترچه اول

medicalstus.ir

کنکور ۱۴۰۵

گروه آزمایشی علوم انسانی • سؤال های ۲۱ تا ۸۰ • دفترچه ۳۲۱۸

درباره این جزوه: پاسخ های هر سه درس بر پایه **کلید رسمی سازمان سنجش آموزش کشور** برای دفترچه ۳۲۱۸ تنظیم شده است. زیر هر گروه از سؤال ها، گزینه درست به همراه **متن کامل آن** آمده تا نیازی به بازگشت به دفترچه نباشد و در چند مورد، توضیح کوتاهی درباره نکته کلیدی سؤال افزوده شده است.

صورت سؤال های **ادبیات و علوم اجتماعی** عیناً از دفترچه اصلی بازتولید شده تا در ابیات و گزینه های بلند هیچ خطای تایپی راه نیابد؛ سؤال های **روان شناسی** به طور کامل تایپ شده است.

کلید پاسخ ها در یک نگاه — سؤال های ۲۱ تا ۸۰

سؤال	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶	۲۷	۲۸	۲۹	۳۰
گزینه	۳	۴	۴	۲	۱	۲	۳	۴	۴	۲
سؤال	۳۱	۳۲	۳۳	۳۴	۳۵	۳۶	۳۷	۳۸	۳۹	۴۰
گزینه	۴	۱	۱	۱	۱	۳	۴	۳	۲	۳
سؤال	۴۱	۴۲	۴۳	۴۴	۴۵	۴۶	۴۷	۴۸	۴۹	۵۰
گزینه	۱	۲	۳	۴	۱	۴	۴	۳	۳	۴
سؤال	۵۱	۵۲	۵۳	۵۴	۵۵	۵۶	۵۷	۵۸	۵۹	۶۰
گزینه	۴	۲	۱	۳	۳	۴	۳	۱	۱	۴
سؤال	۶۱	۶۲	۶۳	۶۴	۶۵	۶۶	۶۷	۶۸	۶۹	۷۰
گزینه	۲	۱	۱	۳	۴	۱	۴	۳	۱	۲
سؤال	۷۱	۷۲	۷۳	۷۴	۷۵	۷۶	۷۷	۷۸	۷۹	۸۰
گزینه	۱	۴	۲	۴	۱	۳	۲	۳	۲	۴

زبان و ادبیات فارسی — سؤال های ۲۱ تا ۵۰

سؤال‌های ۲۱ تا ۲۶

- ۲۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد «کاملاً» درست است؟
- (۱) هنرهای چون قالی‌بافی، سفالگری، تذهیب و خوش‌نویسی در قرن دهم رشد چندانی نیافت.
- (۲) حکومت صفوی مذهب شیعه را ترویج کرد و به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی توجهی خاص کرد.
- (۳) شاهان عثمانی و هندی به مسائل فرهنگی توجه نشان می‌دادند، لذا شاهان صفوی برای رقابت با آنان به زبان فارسی علاقه نشان می‌دادند.
- (۴) شاعران در قرن دهم نیازمند پرداختن به مسائل اجتماعی و انتقادهای سیاسی بودند و قالب غزل اجازهٔ جولان بیشتری را در این میدان می‌داد.
- ۲۲- همه عبارت‌ها بیانگر ویژگی ادبیات در قرن هفتم است؛ به‌جز:
- (۱) قالب مثنوی برای ظهور عاطفه، اخلاق و عرفان میدان فراخی یافت.
- (۲) نثر این دوره به دو جریان ساده‌نویسی و پیچیده‌نویسی گرایش پیدا کرد.
- (۳) شعر این عصر نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی است.
- (۴) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار موجب گسترش زبان و ادبیات در این دوره شد.
- ۲۳- از دیدگاه تاریخ ادبیات توضیح کدام مورد با توجه به متن زیر، نادرست است؟
- «ای پای به گل فرو شده، ای خستهٔ تیر بلا، همه ما را خوانید؛ گرد در ما گردید.»
- (۱) نثر مذکور متعلق به سده‌های پنجم و ششم است و نویسندهٔ آن ابوالفضل میبیدی است.
- (۲) این نثر برگزیده‌ای از «کشف‌الاسرار و عدة‌الابرار» است که نثری موزون و آهنگین است.
- (۳) این شیوه نثر را خواجه عبدالله انصاری به کمال رسانده است و نثر ایشان متأثر از نثر فوق است.
- (۴) نثر بالا یک نمونه تفسیر است و گسترش عرفان و تصوّف را که در قرن هفتم به کمال می‌رسد، در آن می‌بینید.
- ۲۴- با توجه به تاریخ ادبیات کدام موارد درست است؟
- الف: منطقهٔ رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.
- ب: در زمان سامانیان، سمرقند عمده‌ترین مرکز فرهنگی به‌شمار می‌آمد.
- ج: بعضی از امیران سامانی مترجمان را به ترجمهٔ کتاب‌های معتبر به نثر فارسی برمی‌انگیختند.
- د: در عهد سامانی نثر، ساده و روان و آوردن اصطلاحات علمی و اشعار در آن رایج شده بود.
- (۱) «ب» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «ج» (۴) «الف» و «د»
- ۲۵- در هر یک از ابیات زیر به ترتیب، «ویژگی فکری، زبانی، ادبی و زبانی» کدام‌یک از سبک‌های ادبی را می‌توان یافت؟
- الف: طریق عشق می‌بویی خرد را السودای کن بساط قرب می‌خواهی بلارا مرحبایی زن
- ب: تو از جهلی به ملک اندر چو فرعون من از علمم به سجن اندر چو ذوالنون
- ج: مرا گویند عاقل گرد و ترک عشق کن سلمان من آن کس را که عاشق نیست خود عاقل نمی‌دانم
- د: کرد پیل در رهگذار سبیل قالب را تهی ما ز سرگ خویش با قدّ دوتا غافل شدیم
- (۱) عراقی - خراسانی - عراقی - هندی (۲) هندی - خراسانی - هندی - عراقی
- (۳) عراقی - هندی - عراقی - خراسانی (۴) هندی - عراقی - عراقی - هندی
- ۲۶- کدام عبارت دربارهٔ «ویژگی‌های فکری» شعر مشروطه یا بیداری درست است؟
- (۱) آزادی در مفهوم دموکراسی غربی آن، بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان گردید.
- (۲) نگرش شاعران نسبت به جهان بیرون از کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی به جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی تغییر کرد.
- (۳) همراه با تغییرات زمانه مضامین اخلاقی، عارفانه‌سرایی و غزل‌گویی تا حد زیادی در بین شاعران رواج یافت.
- (۴) دفاع از کارگران و ضعیفان مورد توجه شاعران و نویسندگان قرار گرفت و به جایگاه اجتماعی زنان توجه چندانی نشد.

پاسخ‌ها

- ۲۱ **گزینهٔ ۳:** شاهان عثمانی و هندی به مسائل فرهنگی توجه نشان می‌دادند، لذا شاهان صفوی برای رقابت با آنان به زبان فارسی علاقه نشان می‌دادند.
- ۲۲ **گزینهٔ ۴:** گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار موجب گسترش زبان و ادبیات در این دوره شد. (این مورد ویژگی قرن هفتم نیست؛ در پی حملهٔ مغول دربارها از میان رفتند.)
- ۲۳ **گزینهٔ ۴:** نثر بالا یک نمونه تفسیر است و گسترش عرفان و تصوّف را که در قرن هفتم به کمال می‌رسد، در آن می‌بینید.
- ۲۴ **گزینهٔ ۲:** «الف» و «ج» (مرکز عمدهٔ فرهنگی سامانیان بخارا بود نه سمرقند؛ و آوردن اصطلاحات علمی و اشعار در نثر، ویژگی دوره‌های پس از سامانی است.)
- ۲۵ **گزینهٔ ۱:** عراقی - خراسانی - عراقی - هندی
- ۲۶ **گزینهٔ ۲:** نگرش شاعران نسبت به جهان بیرون از کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی به جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی تغییر کرد.

سؤال‌های ۲۷ تا ۳۲

۲۷- همه موارد درباره «شعر نو نیمایی» مصداق پیدا می‌کنند؛ به جز:

- (۱) نیما موجب تحول زبان، تخیل، احساس، معنی، فرم و ساختار شعر فارسی شد.
 - (۲) از پیشگامان شعر نو می‌توان به بانو شمس کسمایی، ابوالقاسم لاهوتی و تقی رفعت اشاره کرد.
 - (۳) اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در تیرماه ۱۳۲۵ بود که نیما «منظومه افسانه» را در آنجا خواند.
 - (۴) از مهم‌ترین ویژگی‌های شعر نیما، نگرش عاطفی به واقعیات ملموس، سیر آزاد تخیل و نزدیکی به ادبیات نمایشی است.
- ۲۸- کدام مورد به ترتیب، بیانگر «سطح زبانی، فکری و ادبی» نثر در ادبیات معاصر است؟

- (۱) به هم‌ریختگی ساختار نحوی جمله‌ها - تأثیرگذاری رمانتیسم در ادبیات داستانی - وجود سبک‌های متفاوت در داستان‌نویسی
- (۲) متأثر شدن نثر از محاوره افشار اجتماعی - توجه نویسندگان به رمان، خاطره، سفرنامه و ... - فراوانی کوتاهی جملات و فعل‌ها
- (۳) ورود واژه‌ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه - متأثر شدن نثر از گفتار مردم - حضور آشکار مکتب‌های فلسفی و ادبی
- (۴) کاسته شدن واژگان عربی - نوشته شدن رمان‌های تاریخی، سیاسی و ... - پرداختن به موضوعات عشق، انسان و ... در نثر

۲۹- در همه ابیات «تشبیه فشرده و گسترده» وجود دارد؛ به جز:

- (۱) بار هجران، تن چون پاره کوهی خواهد
- (۲) شبنم و روشنی از چشمه ماهی دارم
- (۳) آفتابی تو و در پای تو ریزم چون صبح
- (۴) چه وصل بود که بگذشت چون شب مستی

۳۰- بیت زیر «فاقد» کدام آرایه ادبی است؟

- «ای بر آنشم زن زان پیشتر که ناگه
 (۱) استعاره مصرحه - مراعات نظیر
 (۲) اغراق - حسن تعلیل
 (۳) جناس - تضاد
 (۴) مجاز - ایهام

۳۱- در مصرع‌های زیر کدام واژه‌ها به ترتیب، دارای آرایه «تشبیه، تلمیح و ایهام تناسب» هستند؟

- خوشا به روی سمن عارضان سیم‌اندام
- با شور محبت چه بود شور قیامت
- زلف لیلی صفت دام دل مجنون است
- پای بنه مسیح‌وش بر سر خاک خامشان

- (۱) مسیح‌وش - لیلی - خامشان
- (۲) لیلی صفت - مسیح - خاک
- (۳) سیم‌اندام - مجنون - قیامت
- (۴) سمن عارضان - قیامت - شور

۳۲- آرایه‌های کدام بیت با «ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم / پیغام دوستان برسانی بدان پری» مشترک است؟

- (۱) چون سنبل تو سلسله بر ارغوان نهاد
- (۲) چه مستی‌ها که کردم از شراب لعل می‌گونش
- (۳) خوبان همه از مهرش مهری به جبین دارند
- (۴) نپردازد به سیر باغ جنت دیده حق‌بین

پاسخ‌ها

۲۷- **گزینه ۳:** اولین کنگره نویسندگان و شاعران ایران در تیرماه ۱۳۲۵ بود که نیما «منظومه افسانه» را در آنجا خواند. (نیما در آن کنگره شعر «آی آدم‌ها» را خواند.)

۲۸- **گزینه ۴:** کاسته شدن واژگان عربی - نوشته شدن رمان‌های تاریخی، سیاسی و ... - پرداختن به موضوعات عشق، انسان و ... در نثر

۲۹- **گزینه ۴:** چه وصل بود که بگذشت چون شب مستی / چه خواب خوش که هنوزش خمارها دارم

۳۰- **گزینه ۲:** اغراق - حسن تعلیل

۳۱- **گزینه ۴:** سمن عارضان - قیامت - شور

۳۲- **گزینه ۱:** چون سنبل تو سلسله بر ارغوان نهاد / آشوب در نهاد من ناتوان نهاد

۳۳- آرایه‌های مقابل همه ابیات درست است؛ به‌جز:

- ۱) اگر او به قصد جانم کمر جفا ببندد
 - ۲) شور دریای جهان وقت مرا شوریده داشت
 - ۳) من قلب و لسانم به وفاداری و صحبت
 - ۴) دانی قیامت از چه ندارد سر قیام
- ۳۴- در کدام ابیات «تشبیه، جناس و ایهام» وجود دارد؟
الف: در آی از درم ای آرزوی دل که بهر آنم
ب: می‌زند پروانه سلطان عشقت آتشی
ج: جان فشانیم بر آن خسرو شیرین حرکات
د: بهر دست گیر ساغر و انگار روزگار
هـ: گاه آن است که در آب سرافشان گردیم
- ۱) «الف» - «ب» - «ه» ۲) «ب» - «د» - «ه»

۳۵- سروده زیر به کدام آرایه‌های ادبی آراسته شده است؟

- «باری است سر بر دوش من خواهم فکندن بار من
تشبیه - استعاره - ایهام - جناس تام
۳) جناس تام - اغراق - ایهام تناسب - اشتقاق

۳۶- آرایه‌های «اشتقاق، ایهام، جناس، تشبیه و تمثیل» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟
الف: لب شکرشکنت رونق کوثر بشکست
ب: چشم از فراق روی تو در گریه تا به کی
ج: بی‌پرده گشت راز من ای ماه خرگهی
د: توبه نتوان کرد از می تا شراب ناب هست
هـ: غیر از لب کم حرف تو ساقی نشنیدم

۱) «ج» - «ه» - «ب» - «د» - «الف»
۳) «ج» - «ه» - «ب» - «الف» - «د»

۳۷- در کدام بیت «ذوقافیتین» به چشم می‌خورد و در بحر «هزج» سروده شده است؟

- ۱) منه دل بر جهان کاین سرد ناکس
- ۲) نه نیروی صبرم نه جای ستیز
- ۳) هم از گنجینه جودش ستانند
- ۴) نفس بردار از این نای گلو تنگ

۳۸- قافیه کدام ابیات براساس قاعده «۲» آمده است و همچنین وزن آنها «دوری» است؟
الف: خوش آن زمان که رود جان بدان سرای فراخ
ب: با دوست مگو رازی هر چند امین باشد
ج: چون غم غم عشق تو بود زار تو توان بود
د: داغ دل عاشقان می‌نیزد علاج

۱) «ب» - «ج» ۲) «الف» - «ج»

چه کنم که جان شیرین نکنم فدای جانش (تشخیص، ایهام)
از خطر کام نهند آرمگاهی شد مرا (ایهام تناسب، تشبیه)
و اینان همه قلند که پیش تو لسانند (جناس تام، لغو نشتر)
در انتظار قامت رعنا ی او بود (حسن تعلیل، مجاز)

که بهر دو دیده روشن به مردمیت نشانم
در دلم کز پای تا سر شمع سان می‌سوزدم
تا چو فرهاد به جان باختن افسانه رویم
از سر گرفت بار دگر دور جام جم
تا به کی بی تو چو زلف تو پریشان گردیم

۳) «الف» - «ج» - «د» ۴) «ب» - «ج» - «د»

باری چو باری می‌کشم بهر دوش هم بار شما
۲) تشبیه - جناس ناقص - تکرار - حس آمیزی
۴) استعاره - جناس ناقص - واج آرایی - اشتقاق

تا دهان تو به سرچشمه حیوان چه کند
دل ز اشتیاق موی تو در مویه تا به چند
شد وقت آن که پرده ز رویت برفکنند
از تیمم دست باید شست هر جا آب هست
جایی که میان می و ساغر شکراب است

۲) «ب» - «ج» - «د» - «الف» - «ه»
۴) «الف» - «ج» - «د» - «ب» - «ه»

وفاداری نخواهد کرد با کس
نه امکان بودن نه پای گریز
گهرهایی که بر مویش فشاندند
گره بگشای از این پای کهن لنگ

خوش آن نفس که برآید در آن هوای فراخ
شاید ز برون در دشمن به کمین باشد
چون عز همه عز تو بود خوار تو بود
درد و غم جاودان می‌نیزد علاج

۳) «ب» - «د» ۴) «الف» - «د»

پاسخ‌ها

۳۳- **گزینه ۱:** اگر او به قصد جانم کمر جفا ببندد / چه کنم که جان شیرین نکنم فدای جانش (تشخیص، ایهام)

۳۴- **گزینه ۱:** «الف» - «ب» - «ه»

۳۵- **گزینه ۱:** تشبیه - استعاره - ایهام - جناس تام

۳۶- **گزینه ۳:** «ج» - «ه» - «ب» - «الف» - «د»

۳۷- **گزینه ۴:** نفس بردار از این نای گلو تنگ / گره بگشای از این پای کهن لنگ (دو قافیه «نای/پای» و «گلو تنگ/کهن لنگ» ذوقافیتین می‌سازد و وزن مقاعیلن مقاعیلن فعولن در بحر هزج است.)

۳۸- **گزینه ۳:** «ب» - «د»

سؤال‌های ۳۹ تا ۴۴

- ۳۹- تقطیع هجایی همه سروده‌ها با توجه به اختیارات شاعری درست است؛ به جز:
- (۱) من از آبشخور غوگان بدآواز می‌آیم (U---U---U---U---)
- (۲) بخوان به نام گل سرخ در صحرای شب (U---U---U---U---U---)
- (۳) اینجا دهان کیست که می‌سوزد از کلام (U---U---U---U---)
- (۴) غفلت پاکى بود که صدایم می‌زد (U-----U---)
- ۴۰- وزن کدام مورد با سروده زیر یکسان است؟
- «نه رغبتش به سایه آن کاج ماندن است / نه طاقتش به رستن از آن جای دل‌شکن»
- (۱) بنیادهای سوخته از دور / ابری به روی ساحل مهجور
- (۲) چندین چه کنی مرا ستیزه / بس نیست مرا غم زمانه؟
- (۳) مرغی نهفته بر سر بام سرای ما / مبهم حکایت عجیبی ساز می‌دهد
- (۴) کاروان فکرهای دور دور این جهان بودم / راه‌های هولناک شب پریده
- ۴۱- وزن عروضی کدام سروده در مقابل آن نادرست آمده است؟
- (۱) فلک معادله بر هم نزد اگر کم کرد (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن)
- (۲) می‌کنم الفبا را روی لوحه سنگی (فاعیلن مفاعیلن، فاعیلن مفاعیلن)
- (۳) یک بار دیگر عشق یک بار دیگر تو (مفعول مفعولن، مفعول مفعولن)
- (۴) زیبا و رنگین و روشن تصویر خوش‌باوری بود (مستعلن فاعلاتن مستعلن فاعلاتن)
- ۴۲- رباعی زیر «فاقد» کدام اختیار شاعری است؟
- «مردان رهش میل به هستی نکنند / خودی بینی و خویشتن پرستی نکنند
- آنجا که مجردان حق می‌نوشند / خمخانه تهی کنند و مستی نکنند»
- (۱) سه قلب - یک ابدال
- (۲) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - دو قلب
- (۳) بلند تلفظ کردن هجای پایانی - یک ابدال
- (۴) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - سه قلب
- ۴۳- در کدام مورد اختیار شاعری ابیات زیر به ترتیب، درست آمده است؟
- کشت مرا دلش به کین هست لبش گوا برین / خامشی گواه بین تنگ‌دهان کیست او
- سینه خاقانی و غم تا نرزد ز وصل دم / دعوی عشق و وصل هم تا ز سگان کیست او
- شیفتگان یگان یگان مست لبش زمان / او رود از نهان نهان گنج روان کیست او
- (۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - قلب - ابدال
- (۲) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - ابدال - حذف همزه
- (۳) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - قلب - حذف همزه
- (۴) قلب - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - بلند تلفظ کردن هجای پایانی
- ۴۴- کدام مصراع‌ها، به ترتیب، در بحر «رمل مثنی محذوف» و «مقارب مثنی سالم» سروده شده است؟
- (۱) (چون همایم سایه‌ای بر سر فکن)، (خط ماهرویان چو مشک تتاری)
- (۲) (باد گل‌ها را پریشان می‌کند هر صبحدم)، (تو آتش به نی درزن و درگذر)
- (۳) (هم‌چنان ناپخته باشد هر که بر آتش نجوشد)، (یکی پند پیرانه بشنو ز سعدی)
- (۴) (صبحم از مشرق برآمد باد نوروز از یمین)، (چو دل با خدای است خلوت‌نشینی)

پاسخ‌ها

- ۳۹ **گزینه ۲:** بخوان به نام گل سرخ در صحرای شب (تقطیع هجایی نوشته‌شده در برابر این مصراع نادرست است.)
- ۴۰ **گزینه ۳:** مرغی نهفته بر سر بام سرای ما / مبهم حکایت عجیبی ساز می‌دهد
- ۴۱ **گزینه ۱:** فلک معادله بر هم نزد اگر کم کرد (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن) (وزن نوشته‌شده در برابر این سروده نادرست است.)
- ۴۲ **گزینه ۲:** بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - دو قلب
- ۴۳ **گزینه ۳:** کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - قلب - حذف همزه
- ۴۴ **گزینه ۴:** (صبحم از مشرق برآمد باد نوروز از یمین)، (چو دل با خدای است خلوت‌نشینی)

سؤال‌های ۴۵ تا ۵۰

۴۵- همه موارد در ابیات زیر یافت می‌شود؛ به‌جز:

«شرم نگذارد که گویم من کی‌ام فرهاد کیست
هر که را بینی دم از آموز‌گاری می‌زند

- (۱) ابیات با «مجنون که به دیوانه‌گری شهره شهر است / در دشت جنون همسفر عاقل ما بود» تناسب مفهومی دارد.
(۲) اختیارات شاعری حذف همزه، تغییر کمیت مصوت‌ها و بلند تلفظ کردن هجای پایانی در ابیات یافت می‌شود.
(۳) حرف روی در سروده «د» است و آرایه‌های «جناس، استعاره مکنیه، تلمیح و تضاد» در ابیات می‌توان یافت.
(۴) ابیات در بحر رمل مثنی محذوف سروده شده است و قافیه ابیات براساس قاعده «۲» آمده است.

۴۶- از کدام بیت مفهوم «من اول روز دانستم که با شیرین در افتادم / که چون فرهاد باید شست دست از جان شیرینم» دریافت می‌شود؟

- (۱) گر به صد منزل فراق افتد میان ما و دوست
(۲) نمی‌توانم بی او نشست یک ساعت
(۳) تا جان بود از مهر رخس برنکنم دل
(۴) کوهکن تا به دل اندیشه شیرین دارد

۴۷- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) ز تاب آتش دوری شدم غرق عرق چون گل
(۲) سپیددم که صبا پر چمن گذر می‌کرد
(۳) نسیم باد صبا جان من فدای تو باد
(۴) گرت ز غیرت بلبل خبر بود چو صبا

۴۸- کدام سروده با بیت زیر، تناسب معنایی دارد؟

- «ذره ناچیز ما بر گردن همت گرفت
(۱) آدمی گر خون بگیرد از گران‌بازی رواست
(۲) گرچه به دوش دارم بار امانت از پیش
(۳) بار سنگین امانت را به دوش افکنده‌ایم
(۴) آن گنج امانت‌نام آیین جهان‌داری است

۴۹- مفهوم «چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب / مهرم به جان رسید و به عیوق برشدم» از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- (۱) گرچه از چهره گل شبنم ما دور افتاد
(۲) در خرابات محبت شیشه بی‌ظرف نیست
(۳) ریخت دریا در گریبان قطره کم‌ظرف را
(۴) نیامد مهر تابان بر سر بالین من «صائب»

۵۰- ابیات هم‌مفهوم کدامند؟

- الف: عشق روزی که قرار از دل پروانه ربود
ب: این که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را
ج: ز شمع استادگی زیباست از پروانه جان‌بازی
د: فروغ شمع از آن گرد سر پروانه می‌گردد
هـ: در ره همت نباید بود شیدا کم ز شمع

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ه» (۴) «ب» و «ه»

پاسخ‌ها

۴۵- **گزینه ۱:** ابیات با «مجنون که به دیوانه‌گری شهره شهر است / در دشت جنون همسفر عاقل ما بود» تناسب مفهومی دارد.۴۶- **گزینه ۴:** کوهکن تا به دل اندیشه شیرین دارد / گر به مژگان بکند کوه گران این همه نیست۴۷- **گزینه ۴:** گرت ز غیرت بلبل خبر بود چو صبا / به بوستان مرو و جیب شاخسار مکش (در سه بیت دیگر باد صبا پیام‌آور معشوق است؛ در این بیت شاعر صبا را از رفتن به بوستان باز می‌دارد).۴۸- **گزینه ۳:** بار سنگین امانت را به دوش افکنده‌ایم / از فضولی زیر این بار گران افتاده‌ایم۴۹- **گزینه ۳:** ریخت دریا در گریبان قطره کم‌ظرف را / ذره ناچیز را خورشیدسیما کرد عشق۵۰- **گزینه ۴:** «ب» و «ه»

علوم اجتماعی — سؤال‌های ۵۱ تا ۶۵

سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵

- ۵۱- شاخص سالمندی از چه چیزی خبر می‌دهد، اکنون پیرترین کشور جهان کدام است و طبق پیش‌بینی مرکز آمار ایران، جمعیت ایران تا سال ۱۴۳۰ به چه تعداد خواهد رسید؟
 (۱) از افزایش میزان مرگ‌ومیر نسبت به میزان تولد - آلمان - حدود ۱۰۱ میلیون نفر
 (۲) از رسیدن سهم جمعیت ۶۵ ساله و بیشتر به حدود ۲۲ درصد - آلمان - ۸۸ میلیون نفر
 (۳) جمعیت بالای ۶۰ سال کمتر از ۱۰ درصد جمعیت کل کشور بودن - ژاپن - ۱۲۷ میلیون نفر
 (۴) کاهش نسبت افراد ۱۴-۵ ساله و افزایش نسبت افراد ۶۰ یا ۶۵ سال و بالاتر - ژاپن - حدود ۱۰۱ میلیون نفر
- ۵۲- مفاهیم جامعه‌شناختی متن زیر به ترتیب کدام‌اند؟
 «در یک مهمانی دوستانه، همه مهمانان حضور داشتند و منتظر رسیدن علی بودند. تأخیر او موجب نگرانی دوستانش شده بود. پس از مدتی او به صاحبخانه پیام داد و به خاطر عدم حضور خود عذرخواهی کرد.»
 (۱) پدیده اعتباری - کنش اجتماعی - پدیده خرد - پیامد ارادی - کنش بیرونی
 (۲) پدیده خرد - کنش درونی - کنش اجتماعی - پیامد غیرارادی - هنجار اجتماعی
 (۳) پدیده عینی - کنش فردی - پیامد غیرارادی - پدیده ذهنی - ارزش اجتماعی
 (۴) کنش اجتماعی - پدیده ذهنی - کنش فردی - کنش درونی - کنش اجتماعی
- ۵۳- اصول کلی سیاست‌های جمعیتی در ایران در چه سالی تصویب شد و در کدام مقاطع زمانی سیاست‌های کاهش جمعیت در ایران اجرا شد و میزان رشد سالانه جمعیت چگونه بود؟
 (۱) ۱۳۹۳ - از سال ۱۳۴۵ تا پیروزی انقلاب اسلامی و طی آن میزان رشد سالانه جمعیت از حدود ۳/۱ به ۲/۷ درصد کاهش یافت و بار دیگر از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ که طی آن میزان رشد سالانه جمعیت از ۳/۹ به ۱/۳ درصد رسید.
 (۲) ۱۳۹۳ - از سال ۱۳۵۰ تا پیروزی انقلاب اسلامی و طی آن میزان رشد سالانه جمعیت از ۳/۹ به ۲/۷ درصد کاهش یافت و بار دیگر از سال ۱۳۶۶ تا ۱۳۹۰ که طی آن میزان رشد سالانه جمعیت از ۳/۱ به ۱/۳ درصد رسید.
 (۳) ۱۳۹۰ - بار اول از سال ۱۳۵۵ تا ۱۳۵۷ که در این برهه میزان رشد سالانه جمعیت از ۲/۹ به ۱/۳ درصد رسید و بار دوم از سال ۱۳۶۰ تا ۱۳۹۰ که در این مقطع میزان رشد سالانه جمعیت از ۳/۱ به ۲/۷ درصد رسید.
 (۴) ۱۳۶۸ - ابتدا از سال ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۵ که در نتیجه میزان رشد سالانه جمعیت از ۳/۱ به ۲/۷ درصد کاهش یافته و سپس از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ و در این مقطع میزان رشد سالانه جمعیت از ۳/۹ به ۱/۴ درصد رسید.
- ۵۴- در متن زیر، چند عبارت درست است؟
 «انسان علاوه بر شناخت حسی و شناخت عقلی از شناخت شهودی نیز بهره می‌برد. شناخت شهودی از راه مشاهده حسی و استدلال عقلی به دست می‌آید. مثلاً ما با مشاهده و استدلال، به غم و شادی درون خود پی می‌بریم. شناخت شهودی، انواع و مراتبی دارد. وحی نوع خاصی از شناخت شهودی است که خداوند برای هدایت آدمیان به پیامبران اعطا کرده است.»
 (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۵۵- به ترتیب در رابطه با فراماسونری، پاسخ درست کدام است؟
 - هسته‌های نخستین آن
 - شعارهای آنها
 - علت نیاز غرب به سازمان‌های ماسونی در تکوین خود
 - هدف فراماسونرها در استفاده از شیوه‌های ماسونی
 (۱) گروه‌های مختلف اجتماعی بودند - با شعارهای دینی به مخالفت با نظام اشرافی برمی‌خاستند - ابزاری دینی بود - القاء شخصیت نوین کاذبی در ارتباط با فراماسونری غرب به نخبگان کشورهای غیرغربی
 (۲) بیشتر یهودیان سرمایه‌دار بودند - شعارهای آنها آزادی‌خواهانه با هویتی سیاسی بود - وسیله‌ای برای بسط اندیشه‌های غربی بود - تبدیل یک فراماسونر غیرغربی به برادر و هم‌مسلك وزیر امور خارجه انگلستان
 (۳) بیشتر یهودیان سرمایه‌دار و زراندوز غربی بودند - شعارهای آنها علاوه بر مخالفت با نظام اشرافی، هویتی ضددینی داشتند - ابزاری آموزشی، سیاسی بود - بسط اندیشه‌های غربی در میان رجال و نخبگان سیاسی و اقتصادی کشورهای غیرغربی
 (۴) سازمان‌های صنفی بناها بودند - ضمن مخالفت با نظام اشرافی، هویتی سیاسی داشت - ابزاری دینی، سیاسی بود - سلب شخصیت و هویت سیاسی متعلق به نظام سنتی یا قومی جامعه بومی، از رجال کشورهای غیرغربی

پاسخ‌ها

۵۱ **گزینه ۴:** کاهش نسبت افراد ۵-۱۴ ساله و افزایش نسبت افراد ۶۰ یا ۶۵ سال و بالاتر - ژاپن - حدود ۱۰۱ میلیون نفر

۵۲ **گزینه ۲:** پدیده خرد - کنش درونی - کنش اجتماعی - پیامد غیرارادی - هنجار اجتماعی

۵۳ **گزینه ۱:** ۱۳۹۳ - از سال ۱۳۴۵ تا پیروزی انقلاب اسلامی (کاهش رشد سالانه از حدود ۳/۱ به ۲/۷ درصد) و بار دیگر از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ (کاهش رشد سالانه از ۳/۹ به ۱/۳ درصد)

۵۴ **گزینه ۳:** ۳ عبارت (عبارت‌های دوم و سوم نادرست‌اند؛ شناخت شهودی بی‌واسطه است و از راه مشاهده حسی و استدلال عقلی به دست نمی‌آید).

۵۵ **گزینه ۳:** بیشتر یهودیان سرمایه‌دار و زراندوز غربی بودند - شعارهای آنها علاوه بر مخالفت با نظام اشرافی، هویتی ضددینی داشتند - ابزاری آموزشی، سیاسی بود - بسط اندیشه‌های غربی در میان رجال و نخبگان سیاسی و اقتصادی کشورهای غیرغربی

سؤال‌های ۵۶ تا ۵۹

- ۵۶- کدام جوامع، هر روز باید بر حجم قواعد و قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده خود بیفزایند؟ چرا؟
 (۱) در جوامعی که زندگی اجتماعی و نظم را همزاد یکدیگر می‌دانند. زیرا انسان‌ها صرفاً مجربان نظم هستند و قادرند با توجه به قوانینی که وضع می‌کنند مسائل و مشکلات اجتماعی را حل کنند.
 (۲) جوامعی که افراد آن براساس نوعی قرارداد، قواعد و مقرراتی را می‌پذیرند. چون مشکلات اجتماعی، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما هستند، فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران می‌توانند بر آنها تأثیر بگذارند.
 (۳) جوامعی که نظم اجتماعی را براساس مناسبات درونی و بیرونی می‌پذیرند. این جوامع قواعدی را می‌پذیرند که این قواعد، نفع افراد جامعه را تأمین می‌کند اما آنها را در برابر آسیب‌ها محافظت نمی‌نمایند.
 (۴) جوامعی که نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهند. این جوامع شاید با تطمیع و تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند اما در جلب مشارکت افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند.
- ۵۷- هرگاه ارتباط دوسویه دانش عمومی و دانش علمی قطع شود، چه اتفاقی می‌افتد؟
 (۱) اعضای جهان اجتماعی برای حل این مشکل تلاش می‌کنند - زمینه برای رشد و رونق دانش علمی فراهم می‌شود و به حل مسائل جامعه می‌پردازد.
 (۲) بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر رها می‌شود - هر جهان اجتماعی براساس هویت اجتماعی خود تعاریف متفاوتی از دانش عمومی ارائه می‌دهد.
 (۳) دانش عمومی به‌طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند - دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و دغدغه لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.
 (۴) دانش علمی به‌طور همه‌جانبه از دانش عمومی حمایت نمی‌کند - از زبان و منطق جهان‌شمول فاصله می‌گیرد و در گشودن مرزهای دانش عمومی به روی جهانیان مشارکت می‌کند.
- ۵۸- به ترتیب، در ارتباط با قدرت و سیاست، پاسخ موارد زیر کدام است؟
 «دلیل ناتوانی رویکرد تفسیری در مطالعه قدرت»، «ظرفیت رویکرد تبیینی در مطالعه ارزش‌های سیاسی»، «مطالعه معانی و تدابیر سیاسی و قوانین»، «علت ایجاد شهرت هراسناکی برای قدرت» و «قرار دادن انسان‌ها در شرایط انفعال و اجبار در برابر وضعیت موجود»
 (۱) عدم درک وجوه محسوس و واقعی قدرت به‌دلیل تمرکز بر ذهنیت‌ها - قلمرو واقعی - رویکردهای تفسیری و انتقادی - سابقه تاریخی اعمال تنبیهی قدرت - عملکرد رویکردهای محافظه‌کارانه از دیدگاه جامعه‌شناسی انتقادی
 (۲) بسند کردن به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف - قلمرو آرمانی - رویکردهای تبیینی و تفسیری - سرپوش گذاشتن قدرت اقتناعی بر اعمال قدرت‌ها - عملکرد رویکردهای تبیینی و تفسیری
 (۳) فروکاستن سیاست و قدرت به پدیده‌های مادی - قلمرو حقیقی - قلمرو ارزش‌های آرمانی - سرپوش گذاشتن قدرت تنبیهی بر جنبه‌های نامشروع قدرت - عملکرد رویکردهای محافظه‌کارانه
 (۴) دست‌شستن از یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی - قلمرو واقعی - قلمرو حقیقی - سابقه تاریخی اعمال تنبیهی قدرت - نداشتن ملاک و معیاری برای داوری علمی درباره لایه‌های قدرت
- ۵۹- کدام یک از عبارتهای زیر بخش اول آن نادرست و بخش دوم آن درست است؟
 الف: کنشگران فردی و جمعی صرفاً در معانی فرهنگی فعال و خلاق هستند. هر جهان اجتماعی با نوع خاصی از هویت اخلاقی افراد سازگار است.
 ب: نخستین بیدارگران اسلامی، خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و فرهنگی آن می‌دیدند. منورالفرکان، حضور سیاسی و اقتصادی کشورهای استعمارگر را فرصت می‌دانستند.
 ج: در مدینه فاسقه، آرمان‌ها و ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌گردند. در مدینه ضالّه، با آن که مردم علوم عقلانی و وحیانی را می‌شناسند، اما از آنها بهره نمی‌گیرند.
 د: چالش بلوک شرق و غرب از نوع چالش‌هایی است که بین فرهنگ‌های مختلف شکل می‌گیرد. کشورهای استعمارگر ابتدا فرهنگ کشورهای استعمارزده را دگرگون کردند.
 ه: مسئله معنا درباره کل زندگی انسان و در مورد برخی پدیده‌های اجتماعی مطرح است. جهان‌های اجتماعی مختلف، معانی ذهنی و فرهنگی متفاوتی پدید می‌آورند.
- (۱) «الف» - «ج» - «ه»
 (۲) «الف» - «ب» - «ه»
 (۳) «ب» - «ج» - «د»
 (۴) «ج» - «د» - «ه»

پاسخ‌ها

- ۵۶- **گزینه ۴:** جوامعی که نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهند؛ این جوامع شاید با تطمیع و تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند اما در جلب مشارکت افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند.
- ۵۷- **گزینه ۳:** دانش عمومی به‌طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند - دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می‌ماند و دغدغه لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.
- ۵۸- **گزینه ۱:** عدم درک وجوه محسوس و واقعی قدرت به‌دلیل تمرکز بر ذهنیت‌ها - قلمرو واقعی - رویکردهای تفسیری و انتقادی - سابقه تاریخی اعمال تنبیهی قدرت - عملکرد رویکردهای محافظه‌کارانه از دیدگاه جامعه‌شناسی انتقادی
- ۵۹- **گزینه ۱:** «الف» - «ج» - «ه»

سؤال‌های ۶۰ تا ۶۲

۶۰- به ترتیب پاسخ درست پرسش‌های زیر، کدام است؟

- برای فهم زندگی اجتماعی چه باید کرد؟

- در علوم اجتماعی امروز، در نتیجه کدام مطالبه و درخواست، نظریه آمریکایی بومی، فمینیستی و ... پدید آمد؟
- به ترتیب در کدام قلمروها، «پیدایش، قوام و دوام ارزش‌ها محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است» و در کدام قلمرو «ارزش‌ها مستقل از خواست مردم است»؟

- ۱) راه پیدا کردن به ذهن کنشگران - به حاشیه راندن و حذف هویت‌های انسانی و فرهنگی - «آرمانی و حقیقی - واقعی»
- ۲) مراجعه به زمینه فرهنگی عمل کنشگران - به رسمیت شناختن گروه‌ها و اقلیت‌ها بدون قضاوت - «واقعی و آرمانی - حقیقی»
- ۳) شناختن خرده‌فرهنگ‌های درون جامعه - تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آنها - «واقعی و حقیقی - آرمانی»
- ۴) راه یافتن به معنای نهفته در کنش‌ها - اینکه از درون جامعه و فرهنگ خودشان به خود بنگرند نه از چشم دیگران - «آرمانی و واقعی - حقیقی»

۶۱- در مدل تکتیگرا، به ترتیب در بُعد اجتماعی، سیاسی و فرهنگی بر چه چیزهایی تأکید می‌شود؟

- ۱) تمایزات زبانی، قومی، مذهبی و ... - گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی - آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف
- ۲) گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی - آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف - تمایزات زبانی، قومی، مذهبی و ...
- ۳) آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف - تمایزات زبانی، قومی، مذهبی و ... - گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی
- ۴) گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی - تمایزات زبانی، قومی، مذهبی و ... - آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف

۶۲- پاسخ درست در رابطه با اندیشمندان کدام است؟

- کدام‌یک از اندیشمندان در تألیف کتابش از روش تجربی، تفهیمی و عقلی استفاده کرد و نام کتابش چه بود؟
- فیلم «دیوانه از قفس پرید» تحت تأثیر آرای کدام فیلسوف و در چه زمینه‌ای ساخته شد؟
- چه کسانی را «طه عبدالرحمن» که در مواجهه با فلسفه یونان به ابداع و نوآوری پرداخته‌اند، مورد تمجید قرار می‌دهد؟
- ۱) «ابوریحان بیرونی، تحقیق ماللهند» - «فلسفه فوکو در نقد قدرت» - «ابن عربی و غزالی»
 - ۲) «ابوعلی مسکویه، تجارب‌الامم» - «اندیشه دلتای در نقد سیاست» - «ابن رشد و غزالی»
 - ۳) «ابوریحان بیرونی، تجارب‌الامم» - «لمبروزو درباره جایگاه اجتماعی بیماران روانی» - «ابن عربی و ابن رشد»
 - ۴) «طه عبدالرحمن، کنش دینی و نوسازی عقل» - «گافمن در زمینه جایگاه اجتماعی زندانیان» - «جایی و ابن عربی»

پاسخ‌ها

۶۰ **گزینه ۴:** راه یافتن به معنای نهفته در کنش‌ها - اینکه از درون جامعه و فرهنگ خودشان به خود بنگرند نه از چشم دیگران - «آرمانی و واقعی - حقیقی»

۶۱ **گزینه ۲:** گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی - آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف - تمایزات زبانی، قومی، مذهبی و ...

۶۲ **گزینه ۱:** «ابوریحان بیرونی، تحقیق ماللهند» - «فلسفه فوکو در نقد قدرت» - «ابن عربی و غزالی»

سؤال‌های ۶۳ تا ۶۵

۶۳- چه زمانی و چگونه «افول سکولاریسم» پدید آمد؟

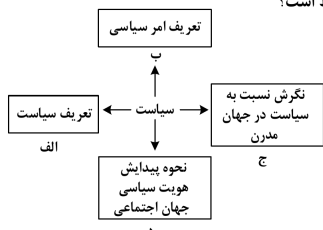
(۱) طی قرن بیستم - مطرح شدن سکولاریسم به‌صورت آشکار در فرهنگ مدرن - طرح رفتارهای دینی با توجیه دنیوی - دنیوی شدن فرهنگ تخصصی حوزه‌های مختلف - دینی ماندن فرهنگ عمومی جامعه غربی در محدوده زندگی خصوصی - بازگشت نگاه معنوی به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها - بحران معنویت در فرهنگ غرب با عنوان افول سکولاریسم

(۲) نیمه اول قرن بیستم - دنیوی شدن فرهنگ تخصصی در حوزه‌های مختلف - سکولاریسم پنهان در فرهنگ رنسانس - طرح رفتارهای دنیوی با توجیه دینی - دینی ماندن فرهنگ عمومی جامعه غربی در محدوده زندگی شخصی - غفلت از ابعاد معنوی انسان - بحران معنویت با عنوان پاسکولاریسم

(۳) طی قرن بیستم - ایجاد بحران معرفتی در دوران رنسانس - علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از طبیعت - وابسته شدن علم تجربی به معرفت‌های غیرحسی - طرح سکولاریسم پنهان در فرهنگ مدرن - بیرون رفتن دین در قلمرو فرهنگ عمومی - پدیدآیی بحران معنویت با عنوان پاسکولاریسم

(۴) قرن نوزدهم - بحران معرفتی جدید - وابسته شدن علم تجربی به علم غیرتجربی - آشکار شدن محدودیت‌های معرفت‌های غیرحسی و تجربی - استدلال عقلی جدید - تردید در روشنگری - پیدایش عناوین پاسکولاریسم به نشانه بحران معنویت

۶۴- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

- تمامی جامعه را قلمرو سیاست پنداشتن

- مشارکت مستقیم در تنظیم اهداف جامعه و یا سروکار داشتن با قدرت توسط هر واحدی از جامعه و هر کنشی از افراد و گروه‌های اجتماعی

- به‌کارگیری روش‌هایی توسط هر واحد اجتماعی برای تحقق اهداف جمعی به‌شیوه کارآمد و مؤثر

- پذیرش یک نظام سیاسی خاص

(۱) «الف» - «ب» - «ج» - «د»

(۲) «ب» - «ج» - «د» - «الف»

(۳) «ج» - «ب» - «الف» - «د»

(۴) «ج» - «د» - «ب» - «الف»

۶۵- به ترتیب پاسخ درست کدام است؟

- در نظام آباتاید، چه چیزی اجرا می‌شد؟

- کدام یک ویژگی تعهد و مسئولیت برای فرهنگ است؟

- در جهان دوقطبی قرن بیستم، هویت جنیش‌ها و انقلاب‌ها چگونه شناسایی می‌شد؟

(۱) برتری نژادی - پیشگیری از تباه شدن منابع و امکانات بشر - تغییر موقعیت ملت‌ها و کشورها در نظام جهانی سلطه

(۲) مجاز دانستن همه امور برای انسان - دفاع از حقانیت ارزش‌های خود - براساس دوری و نزدیکی به یکی از دو قطب شرق یا غرب

(۳) سلب حق مالکیت و حق رأی از زنان - دور کردن بشر از بحران‌های روحی و روانی - بر مبنای مقابله با استعمار

(۴) قدیم و توفیق در قطع وابستگی اقتصادی و فرهنگی

(۴) تفکیک نژادی در اماکن عمومی - فراهم کردن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول - براساس

جایگاه و اهمیت‌شان برای یکی از دو قطب جهان، یعنی بلوک شرق یا غرب

پاسخ‌ها

۶۳- **گزینه ۱:** طی قرن بیستم - مطرح شدن سکولاریسم به‌صورت آشکار در فرهنگ مدرن - طرح رفتارهای دینی با توجیه دنیوی -

دنیوی شدن فرهنگ تخصصی حوزه‌های مختلف - دینی ماندن فرهنگ عمومی جامعه غربی در محدوده زندگی خصوصی - بازگشت

نگاه معنوی به سطوح مختلف زندگی انسان‌ها - بحران معنویت در فرهنگ غرب با عنوان افول سکولاریسم

۶۴- **گزینه ۳:** «ج» - «ب» - «الف» - «د»۶۵- **گزینه ۴:** تفکیک نژادی در اماکن عمومی - فراهم کردن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول - براساس جایگاه و

اهمیت‌شان برای یکی از دو قطب جهان، یعنی بلوک شرق یا غرب

روان‌شناسی — سؤال‌های ۶۶ تا ۸۰

۶۶ کدام عبارت، درخصوص روش‌های گردآوری اطلاعات در روان‌شناسی، درست است؟

- ۱) سؤالات پرسش‌نامه از قبل مشخص شده‌اند، اما سؤالات مصاحبه، طبق جواب‌های مصاحبه‌شونده، طراحی می‌شود.
- ۲) پرسش‌نامه، رفتارهای قابل‌مشاهده و مصاحبه، فرایندهای ذهنی که به شکل مستقیم قابل مشاهده نیستند را اندازه می‌گیرند.
- ۳) نمره‌گذاری پرسش‌نامه، به شیوه‌های مختلف، اما دقیق صورت می‌گیرد و نمره‌گذاری مصاحبه، به یک شیوه انجام می‌شود.
- ۴) پرسش‌نامه، در شرایط طبیعی و آزمایشگاهی قابل استفاده است، اما مصاحبه، گفت‌وگوی هدفمند و سازمان‌یافته در موقعیت طبیعی و رودرو است.

پاسخ: گزینه ۱ — سؤالات پرسش‌نامه از قبل مشخص شده‌اند، اما سؤالات مصاحبه، طبق جواب‌های مصاحبه‌شونده، طراحی می‌شود.

۶۷ کدام عبارت، درخصوص «هویت و هویت‌یابی»، نادرست است؟

- ۱) هویت تفاوت و اختلافی است که هر شخص بین خویشتن و سایر افراد قائل می‌شود و شامل چگونگی تعامل با دیگران، شیوه فکر و باورها است.
- ۲) هویت‌یابی، یکی از چالش‌ها و وظایف دوره نوجوانی است و نوجوانانی که در این فرایند موفق می‌شوند، سلامت روانی بالاتری دارند.
- ۳) هر فرد در طی سال‌های ۱۲ تا ۲۰ سالگی و به موازات افزایش سن، با سؤال «من کیستم؟» روبه‌رو می‌شود و با پاسخ‌گویی به آن، به هویت خود می‌رسد.
- ۴) هویت‌یابی، تغییر و تحول اساسی است که با رشد ناگهانی در دوره نوجوانی آغاز و با دستیابی به رشش، بلوغ جنسی و پذیرش آن خاتمه می‌یابد.

پاسخ: گزینه ۴ — هویت‌یابی، تغییر و تحول اساسی است که با رشد ناگهانی در دوره نوجوانی آغاز و با دستیابی به رشش، بلوغ جنسی و پذیرش آن خاتمه می‌یابد.

۶۸ در جریان رشد و تحول، ترتیب بروز کدام جفت ویژگی یا رفتار، نادرست است؟

- ۱) ابتدا بازی‌های موازی و بعد بازی‌های گروهی — ابتدا محبت و بعد سپاسگزاری
- ۲) ابتدا هیجانات ساده و بعد هیجانات مرکب — ابتدا لبخند اجتماعی و بعد ترس از غریبه‌ها
- ۳) ابتدا رمزگردانی حسی و بعد رمزگردانی معنایی — ابتدا ظرفیت‌سازی حافظه و بعد مراحل حافظه
- ۴) ابتدا حرکات درشت و بعد حرکات ظریف — ابتدا تفکر بر مبنای امور ملموس و بعد تفکر بر مبنای احتمالات

پاسخ: گزینه ۳ — ابتدا رمزگردانی حسی و بعد رمزگردانی معنایی — ابتدا ظرفیت‌سازی حافظه و بعد مراحل حافظه

۶۹ در عبارت‌های زیر، به ترتیب، کدام فرایند شناختی، بررسی شده است؟

- دانش‌آموزان کلاس ادبیات، ۲ دقیقه وقت داشتند با خواندن سریع یک صفحه کتاب، کلمات بدون نقطه را پیدا کنند.
 - در مسابقه دو میدانی، معلم ورزش از دانش‌آموزان حاضر در خط آغاز خواست، بعد از شنیدن صدای سوت، شروع به دویدن کنند.
- ۱) جست‌وجو — گوش به زنگی
 - ۲) ردیابی علامت — جست‌وجو
 - ۳) آماده‌سازی — ردیابی علامت
 - ۴) گوش به زنگی — ردیابی علامت

پاسخ: گزینه ۱ — جست‌وجو — گوش به زنگی

۷۰

- با توجه به «کارکردهای توجه»، درستی و نادرستی عبارتهای زیر، به ترتیب، کدام است؟
- گزارش محرک هدف در یک بازه زمانی، بستگی به میزان انگیزتگی ذهنی فرد دارد.
 - برای پیدا کردن محرک هدف در یک مکان مشخص، تعداد عوامل افتراقی، نقش تعیین‌کننده‌ای دارند.
 - در موقعیت ردیابی علامت، امکان خطا در زمانی که محرک هدف غایب است، وجود ندارد.
 - فرایند توجه، موجب افزایش تعداد محرک‌های محیطی احساس شده، می‌شود.

۱) نادرست - نادرست - نادرست - درست

۲) درست - درست - نادرست - نادرست

۳) نادرست - درست - درست - نادرست

۴) درست - نادرست - درست - نادرست

پاسخ: گزینه ۲ — درست - درست - نادرست - نادرست

۷۱

- عبارتهای زیر، به ترتیب، بیشتر مربوط به کدام نوع حافظه است؟
- با انتخاب برخی از تحریک‌های گیرنده‌های حسی، ردّهای حسی را به مدت چند دقیقه نگه می‌دارد.
 - میزان شدت محرک، عامل مهمی برای ورود اطلاعات به آن است.
 - اطلاعات در مورد یک رویداد با جزئیات بیشتری نسبت به آنچه که قبلاً رخ داده، بازیابی می‌شود.
 - در پردازش بیشتر اطلاعات و برای دریافت و فهم کارآمد، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱) کوتاه‌مدت - حسی - کاذب - کاری

۲) بلندمدت - کاری - کاذب - معنایی

۳) کوتاه‌مدت - حسی - رویدادی - بلندمدت

۴) کاری - کوتاه‌مدت - بلندمدت - رویدادی

پاسخ: گزینه ۱ — کوتاه‌مدت - حسی - کاذب - کاری

۷۲

کدام عبارت درست است؟

- ۱) علت فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت، عدم رمزگردانی و نبود نشانه‌های معنایی، برای بازیابی است.
- ۲) در حافظه کاری، اطلاعات زیادی در زمانی محدود نگهداری می‌شود تا در انجام تکالیف، مورد استفاده قرار بگیرد.
- ۳) بخش زیادی از اطلاعات حسی ثبت‌شده در حافظه حسی، با تکرار و مرور و از طریق رمزگردانی شنیداری و دیداری وارد حافظه کوتاه‌مدت می‌شوند.
- ۴) اطلاعات حافظه کوتاه‌مدت، می‌تواند به حافظه بلندمدت منتقل شود و همچنین اطلاعات حافظه بلندمدت نیز می‌تواند در حافظه کوتاه‌مدت به کار گرفته شود.

پاسخ: گزینه ۴ — اطلاعات حافظه کوتاه‌مدت، می‌تواند به حافظه بلندمدت منتقل شود و همچنین اطلاعات حافظه بلندمدت نیز می‌تواند در حافظه کوتاه‌مدت به کار گرفته شود.

۷۳ کدام مورد، درخصوص مسئله و فرایند حل آن، درست است؟

- (۱) فرد در اجرای راه‌حل‌ها با محدودیت روبه‌رو است، اما با جدیت و درگیری ذهنی شدید و مداوم می‌تواند تنها راه رسیدن به هدف را بازآفرینی کند.
- (۲) فرد با درک وضعیت موجود و بازبینی داده‌ها و دانش موجود در حافظه، در پی روشی موفق و مناسب برای دستیابی به هدف است.
- (۳) فرد می‌داند که چه می‌خواهد یا به دنبال چه چیزی است و با به‌کارگیری هر یک از اقدامات احتمالی به آن می‌رسد.
- (۴) فرد بعد از شناسایی مسئله، راه‌حل مناسب برای رسیدن به وضعیت موجود را به کار گرفته و مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

پاسخ: گزینه ۲ — فرد با درک وضعیت موجود و بازبینی داده‌ها و دانش موجود در حافظه، در پی روشی موفق و مناسب برای دستیابی به هدف است.

۷۴ کدام یک از مراحل حل مسئله، در روش‌های تحلیلی نسبت به روش‌های اکتشافی، کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرد؟

- (۱) تشخیص راه‌حل مسئله
- (۲) ارزیابی راه‌حل
- (۳) به‌کارگیری راه‌حل مناسب
- (۴) بازبینی و اصلاح راه‌حل

پاسخ: گزینه ۴ — بازبینی و اصلاح راه‌حل

۷۵ هر یک از پیشیمانی‌های زیر، بیشتر در کدام یک از سبک‌های تصمیم‌گیری غیرمنطقی مشاهده می‌شود؟

- ای کاش از همان ابتدا، بهترین اولویت را انتخاب کرده بودم!
- چرا این قدر سریع و زود تصمیم گرفتم!
- باید به ملاک‌ها و ویژگی‌های باثبات و مهم‌تری توجه می‌کردم!
- بهتر بود خودم همه انتخاب‌های احتمالی را بررسی می‌کردم!

- (۱) اجتنابی - تکانشی - احساسی - وابسته
- (۲) تکانشی - احساسی - وابسته - اجتنابی
- (۳) وابسته - اجتنابی - تکانشی - احساسی
- (۴) احساسی - وابسته - اجتنابی - تکانشی

پاسخ: گزینه ۱ — اجتنابی - تکانشی - احساسی - وابسته

۷۶ کدام عبارت، درخصوص «فرایند تصمیم‌گیری»، درست است؟

- (۱) همه انتخاب‌های احتمالی می‌توانند اولویت‌های تصمیم‌گیری باشند، اما در نهایت یک گزینه بررسی و ارزیابی می‌شود.
- (۲) هر قدر تعداد انتخاب‌ها یا گزینه‌های مورد بررسی بیشتر شود، بر میزان اهمیت تصمیم‌گیری نیز افزوده می‌شود.
- (۳) بهترین و مطلوب‌ترین گزینه، زمانی انتخاب می‌شود که ارزیابی گزینه‌ها و اولویت‌ها براساس پردازش مفهومی صورت گیرد.
- (۴) ارزیابی گزینه‌ها و انتخاب مناسب‌ترین و بهترین اولویت، فرایندی شخصی است که به تجربه و سبک افراد بستگی دارد.

پاسخ: گزینه ۳ — بهترین و مطلوب‌ترین گزینه، زمانی انتخاب می‌شود که ارزیابی گزینه‌ها و اولویت‌ها براساس پردازش مفهومی صورت گیرد.

۷۷

کدام یک از عبارات‌های زیر، در موقعیت درماندگی آموخته‌شده، درست است؟

- الف: در شرایط و موقعیت‌هایی با موانع بیرونی زیاد، پدیدار شده و اثر بازدارندگی بر رفتار دارد.
 ب: با وجود به‌کارگیری روش‌های مختلف در موقعیت پیش‌آمده، نتیجه تغییری نکرده و فرد انگیزه‌ای برای فعالیت ندارد.
 ج: فرد در موقعیت ناخوشایند پیش‌آمده، سبک اسناد پایدار داشته و قادر به مدیریت شرایط نیست.
 د: به دلیل نداشتن توانایی و مهارت لازم برای تغییر شرایط ناگوار، ادراک کارایی فرد با شواهد محیطی ناهماهنگ است.

(۱) «الف» — «ب»

(۲) «ب» — «ج»

(۳) «الف» — «ج»

(۴) «ب» — «د»

پاسخ: گزینه ۲ — «ب» — «ج»

۷۸

کدام مورد، ناهماهنگی بعد از تصمیم را کم می‌کند؟

- (۱) تغییر دادن شناخت برای هماهنگ شدن با اسناد در مورد اولویت‌های انتخاب‌نشده
 (۲) تغییر دادن اسناد برای هماهنگ شدن با شناخت در مورد اولویت‌های انتخاب‌نشده
 (۳) افزایش مزایا و جذابیت‌های اولویت انتخاب‌شده و کاهش آنها در مورد اولویت انتخاب‌نشده
 (۴) کاهش مزایا و جذابیت‌های اولویت انتخاب‌شده و افزایش آنها در مورد اولویت انتخاب‌نشده

پاسخ: گزینه ۳ — افزایش مزایا و جذابیت‌های اولویت انتخاب‌شده و کاهش آنها در مورد اولویت انتخاب‌نشده

۷۹

کدام عبارت، درخصوص «سبک زندگی»، درست است؟

- (۱) در سبک زندگی سالم، افراد رژیم غذایی ثابت و مشخصی دارند، که در آن بر اهمیت مصرف مواد فیبردار، تأکید می‌شود.
 (۲) با تغییر الگوهای رفتاری و شناختی که در زندگی استفاده می‌شود، می‌توان از ایجاد و گسترش بیماری‌ها پیشگیری کرد.
 (۳) به الگوهای رفتاری و شناختی مرتبط با تغذیه، ورزش و تحرک بدنی مرتبط است و مانع رویارویی فرد با فشار روانی می‌شود.
 (۴) در سبک زندگی سالم، از فشار روانی اجتناب می‌شود و در صورت مواجهه با آن، از طریق مقابله سازگاران حذف می‌شود.

پاسخ: گزینه ۲ — با تغییر الگوهای رفتاری و شناختی که در زندگی استفاده می‌شود، می‌توان از ایجاد و گسترش بیماری‌ها پیشگیری کرد.

۸۰

برای اینکه فرد در سمت راست پیوستار سلامتی قرار گیرد، میزان مصرف هر یک از مواد غذایی زیر، به ترتیب، چقدر باید باشد؟

• نان و غلات . شیر و لبنیات . شیرینی و روغن ها . گوشت‌ها

(۱) زیاد — زیاد — متوسط — متوسط

(۲) زیاد — متوسط — کم — زیاد

(۳) متوسط — زیاد — متوسط — زیاد

(۴) زیاد — متوسط — کم — متوسط

پاسخ: گزینه ۴ — زیاد — متوسط — کم — متوسط